

ΗΜΕΡΙΔΑ

για τον

ΟΥΡΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟ ΚΑΡΚΙΝΟ

Καρκίνος της Ουροδόχου Κύστης –
Καρκίνος των Νεφρών

22 Νοεμβρίου 2017 – Ξενοδοχείο Τιτάνια

Εισαγωγή

Αγαπητές φίλες και φίλοι,

Ένα πολύ ενδιαφέρον και μεγάλο κεφάλαιο, το οποίο θα επιχειρήσουμε να ξετυλίξουμε σε αυτή την επιστημονική ημερίδα, αποτελεί ο Καρκίνος του Ουρογεννητικού Συστήματος. Στην προσπάθεια ενημέρωσης που ξεκινάμε με αυτή την εκδήλωση και σε συνέχεια των αρχικών δράσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης που πραγματοποιήσαμε εισαγωγικά, το Μάιο και τον Ιούνιο για τον **Καρκίνο της Ουροδόχου Κύστης** και τον **Καρκίνο των Νεφρών**, θα ασχοληθούμε με την ανάπτυξη θεμάτων που αφορούν στις δύο αυτές μορφές καρκίνου, ενώ πρόθεσή μας είναι, την επόμενη χρονιά να εμπλουτιστεί αυτή η εκστρατεία με ενημέρωση για τον καρκίνο του προστάτη καθώς και με τον Οδηγό Ασθενούς με Ουρογεννητικό καρκίνο.

Το γεγονός ότι οι καρκίνοι που πλήττουν το ουρογεννητικό σύστημα έχουν μικρή αναγνωρισιμότητα, πλην του καρκίνου του προστάτη, δυσχεραίνει την έγκαιρη διάγνωση και αντιμετώπιση. **Ο καρκίνος της ουροδόχου κύστης, είναι ο 5^{ος} συνηθέστερος καρκίνος στον δυτικό κόσμο και η δεύτερη πιο συχνή κακοήθεια του ουροποιητικού συστήματος μετά τον καρκίνο του προστάτη και η 4^η αιτία εμφάνισης καρκίνου στη χώρα μας. Ο δε καρκίνος των νεφρών, είναι η 3^η συχνότερη κακοήθεια του ουροποιητικού συστήματος. Εμφανίζεται συχνότερα σε άντρες, συνήθως μεγαλύτερης ηλικίας και παρότι δεν είναι ευρέως γνωστό, ανήκει στους 10 πιο κοινούς καρκίνους που προσβάλλουν τους ενήλικες, ενώ θεωρείται δυνητικά απειλητικός για τη ζωή των ασθενών.**

Με την Ημερίδα αυτή, σκοπός της Ελληνικής Ομοσπονδίας Καρκίνου είναι να συμβάλλει στην ενημέρωση των στελεχών των μελών μας, του κοινού, των ασθενών και των οικείων τους για τους συγκεκριμένους τύπους καρκίνου του ουρογεννητικού συστήματος. Η έμφαση στις αιτίες εμφάνισης και την πρόληψη, η εστίαση σε σύγχρονους τρόπους αντιμετώπισης, με τη συνδρομή της ανοσοθεραπείας, της εξατομικευμένης ιατρικής αλλά των κατάλληλων επεμβατικών μεθόδων, η σημασία του τρόπου διαβίωσης, η βιωματική εμπειρία των ίδιων των ασθενών, θα αποτελέσουν μερικά από τα πολύ ενδιαφέροντα θέματα που θα αναπτυχθούν κατά τη διάρκεια της ημερίδας.

Επιθυμούμε τα στελέχη των μελών της ΕΛΛΟΚ να αποκτήσουν τις απαραίτητες βασικές γνώσεις για τις πλέον κοινές μορφές καρκίνου στη χώρα μας και στην Ευρώπη, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν πληρέστερα στις ανάγκες των ασθενών στη περιοχή τους. Είμαστε πρόθυμοι να υποστηρίξουμε αντίστοιχες δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των μελών μας στη περιοχή τους και είμαστε στη διάθεσή σας, να συζητήσουμε τις ανάγκες κάθε μέλους μας.

Η Επιστημονική Ημερίδα για τον Ουρογεννητικό Καρκίνο τελεί υπό την Αιγίδα της Ελληνικής Ουρολογικής Εταιρείας (Ε.Ο.Ε.) την οποία και ευχαριστούμε καθώς και τον Καθ. ΕΚΠΑ, κο Αριστοτέλη Μπάμια για την επιστημονική τους υποστήριξη.

Ευχαριστούμε επίσης τις εταιρείες Bristol Myers Squibb και ROCHE, που με την άνευ όρων μερική χρηματοδότηση που μας παρείχαν, υποστήριξαν την διοργάνωση της Ημερίδας.

Ευχαριστούμε τους χορηγούς επικοινωνίας της ημερίδας, τις εταιρείες, DailyPharmaNews.gr, Madlink, Ο Κόσμος του Φαρμακείου, METROPOLIS 95,5 FM, METROSPORT για την επικοινωνία της εκδήλωσης.

Καίτη Αποστολίδου
Πρόεδρος

Πρόγραμμα

8.30 – 9.00	Εγγραφές
9.00 – 9.15	Καλωσόρισμα – Γιώργος Καπετανάκης Χαιρετισμός Προέδρου
9.15 – 11.30	1^η Ενότητα: Ουρογεννητικός Καρκίνος Συντονιστές: Άννα Μπατιστάτου, Ελένη Ντελιοπούλου
9.15 – 9.30	Γεώργιος Κοριτσιάδης Ουρογεννητικός Καρκίνος
9.30 – 9.45	Άννα Μπατιστάτου Ουρολογική παθολογική ανατομική: Από την καθαρή μορφολογία στην προγνωστική και προληπτική ιατρική
9.45 – 10:00	Αθανάσιος Δημόπουλος Η τεχνολογία στη ογκολογία
10.00 – 10.30	Η εμπειρία των ασθενών με ΟΓ καρκίνο με την ασθένεια και τη θεραπεία της Συντονιστές: Θεόδωρος Αναγνώστου -- Μαρία Παπακωνσταντίνου • Βασίλης Παπαδόπουλος – Ασθενής • Ελευθερία Τερατόρη – Ασθενής
10.30– 10.50	Συζήτηση με τους ομιλητές
10.50 – 11.20	Διάλειμμα με καφέ και συζήτηση

- 11.20 – 13.00**   **2^η Ενότητα: Καρκίνος της ουροδόχου κύστης**
Συντονιστές: Θεόδωρος Καλογερόπουλος, Ζωή Γραμματόγλου
- 11.20 – 11.40**   **Θεόδωρος Καλογερόπουλος**
Καρκίνος της ουροδόχου κύστης: πόσο επικίνδυνος είναι;
- 11.40 – 12.00**   **Αθανάσιος Μπαντής**
Ποιες οι διαφορές στην αντιμετώπιση του ουρογεννητικού καρκίνου σε γυναίκες ασθενείς;
- 12.00 – 12.20**   **Ευθύμιος Γκότσης**
Διατροφική Υποστήριξη Ασθενών με Καρκίνο του Ουρογεννητικού Πρόληψη – Θεραπεία
- 12.20 – 12.40**   **Ραφαέλα Καραγεώργου**
Ογκολογικός Νοσηλευτής: ο παραμελημένος κρίκος της αλυσίδας διεπιστημονικής προσέγγισης
- 12.40 – 13.00**   Συζήτηση με τους ομιλητές
- 13.00 – 14.00**   Ελαφρύ γεύμα
-
- 14.00 – 16.30**   **3^η Ενότητα: Καρκίνος των νεφρών**
Συντονιστές: Καίτη Αποστολίδου, Αθανάσιος Δελλής
- 14.10 – 14.30**   **Γεώργιος Δημάκης**
Συμπτώματα και διάγνωση του καρκίνου των νεφρών
- 14.30 – 14.50**   **Αθανάσιος Δελλής**
Προκλήσεις κατά τη χειρουργική αντιμετώπιση καρκίνου του νεφρού
- 14.50 – 15.10**   **Μιχάλης Λιόντος**
Μεταστατικός καρκίνος νεφρών: υπάρχει ελπίδα
- 15.10 – 15.30**   **Νεκτάριος Αλεβιζόπουλος**
Ο ογκολογικός ασθενής και η «συμμόρφωση» στις οδηγίες ιατρών διαφορετικών ειδικοτήτων

- 15.30 – 15.50**   ***Αριστοτέλης Μπάμιας***
Πόσο μπορούν να εμπιστευθούν οι ασθενείς την ανοσοθεραπεία & την εξατομικευμένη ιατρική στον καρκίνο της ουροδόχου κύστης και στον καρκίνο των νεφρών;
- 15.50 – 16.10**   ***Μιχάλης Καραμούζης***
Βιοδείκτες στον ουρολογικό καρκίνο
- 16.10 – 16.30**   Συζήτηση με τους ομιλητές
- 16.30 – 16.45**   Συμπεράσματα Ημερίδας - Καίτη Αποστολίδου

Πίνακας Ομιλητών – Συντονιστών

	Αλεβιζόπουλος Νεκτάριος Παθολόγος Ογκολόγος Νοσοκομείο Ευαγγελισμός
	Αναγνώστου Θεόδωρος, MD, FEBU, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών Επιμελητής Α΄ Ουρολογικής Κλινικής Α. Ο. Ν. Α. «Αγ. Σάββας»
	Αποστολίδου Καίτη Πρόεδρος Ελληνικής Ομοσπονδίας Καρκίνου - ΕΛΛ.Ο.Κ., Αντιπρόεδρος ECPC-European Cancer Patient Coalition
	Γκότσης Ευθύμιος V.MD Κλινικός Διαιτολόγος BSc, MSc ΦΟΙΝΙΚΑΣ - Διατροφική Φροντίδα Καρκινοπαθών τ. Διευθυντής Διαιτολογικού Τμήματος 401ΓΣΝΑ
	Γραμματόγλου Ζωή Μέλος Δ.Σ. ΕΛΛ.Ο.Κ., Πρόεδρος και ιδρυτικό μέλος του Συλλόγου Καρκινοπαθών, Εθελοντών, Φίλων και Ιατρών Κ.Ε.Φ.Ι. Αθηνών
	Δελλής Αθανάσιος MD, PhD, FEBU Επίκουρος Καθηγητής Ουρολογίας ΕΚΠΑ Β' Πανεπιστημιακή Χειρουργική Κλινική, Αρεταίειο Νοσοκομείο
	Δημάκης Γεώργιος Επιμελητής Β΄- Γενικό Νοσοκομείο Αργους

	Δημόπουλος Αθανάσιος Ακτινοθεραπευτής Ογκολόγος, Διδάκτωρ πανεπιστημίου Βιέννης, Διευθυντής Τμήματος Ακτινοθεραπευτικής Ογκολογίας, Metropolitan Hospital
	Καλογερόπουλος Θεόδωρος MD, FEBU Χειρουργός Ουρολόγος Επιμελητής Β' Ουρολογικής Κλινικής "Άγιος Σάββας"
	Καπετανάκης Γιώργος Γραμματέας ΕΛΛ.Ο.Κ., μέλος Δ.Σ. Συλλόγου Καρκινοπαθών Κατερίνης Ν. Πιερίας «Η Αγία Αικατερίνη»
	Καραγεώργου Ραφαέλα Νοσηλεύτρια ΤΕ, Ογκολογική κλινική Ευρωκλινικής Μεταπτυχιακή σπουδάστρια
	Καραμούζης Μιχάλης Επικ. Καθηγητής ΕΚΠΑ Ογκολόγος Παθολόγος Πρόεδρος Ινστιτούτου Μοριακής Ιατρικής & Βιοϊατρικής Έρευνας
	Κορτσιιάδης Γεώργιος MD, FEBU, PhD, MSc Χειρουργός Ουρολόγος Νοσοκομείο Μεταξά
	Λιόντος Μιχάλης Παθολόγος Ογκολόγος Επικουρικός Ιατρός, Νοσοκομείο Αλεξάνδρα

	Μιχαλοπούλου Παρασκευή Μέλος Δ.Σ.-Ταμίας ΕΛΛ.Ο.Κ., Γραμματέας Δ.Σ. Πανελληνίου Συλλόγου Γυναικών με Καρκίνο Μαστού «Άλμα Ζωής»
	Μπάμιας Αριστοτέλης Καθηγητής Ογκολογίας ΕΚΠΑ, Νοσοκομείο Αλεξάνδρα Πρόεδρος Ελληνικής Ερευνητικής Ομάδας Ουρο-Γεννητικού Καρκίνου (ΕΕΟΟΓΕΚ)
	Μπαντής Αθανάσιος MSc Συντονιστής Διευθυντής Ουρολογίας Γραμματέας του Τμηματος της Ουρογεννητικής Ογκολογίας της ΕΟΕ
	Μπατιστάτου Άννα Καθηγήτρια Παθολογικής Ανατομικής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Πρόεδρος ΕΕΠΑ-Ελληνικής Εταιρείας Παθολογικής Ανατομικής
	Ντελιοπούλου Ελένη Αντιπρόεδρος ΕΛΛ.Ο.Κ., Ιδρυτικό μέλος και αμέσως προηγούμενη Πρόεδρος του Συλλόγου Γυναικών με Καρκίνο μαστού «Άλμα Ζωής» Νομού Θεσσαλονίκης.
	Βασίλης Παπαδόπουλος Ασθενής με καρκίνο Νεφρών, μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου Καρκινοπαθών Κατερίνης – Ν. Πιερίας «Η Αγία Αικατερίνη»
	Παπακωνσταντίνου Μαρία Κοινωνική Λειτουργός Διευθύντρια Κοινωνικής Υπηρεσίας Γ.Α.Ο.Ν.Α "Ο Άγιος Σάββας" Πρόεδρος του Συλλόγου «Πνοή Αγάπης»
	Τερατόρη Ελευθερία Ασθενής με καρκίνο Νεφρών, μέλος Συλλόγου Οικογενειακή Συμμαχία Ελλάδος κατά της Νόσου VHL